

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Bodó Pál

Cím:

Török bakák az Andrássy-
uton

Forrás:

Pesti Napló

31

(Helv)

1916. 11. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

Török bakák az Andrássy-uton

Egykedvűek, szótlanok és nyugodtak. De szívük bizonyára dobogott, amint a vonat berobogott velük a pesti pályaudvar üvegsarnokába. Bár Isztambulban láttak villamost, rohanó autót, fejük zugott a sok csilingeléstől és a tarka színek gyors változásától. Fényes kirakatok előtt bámulva, táguló szemmel állottak meg s a keleti ember csendes nyugalmával szemlélték a nekik furcsa látnivalót percekig, félórákig, majd lassan, kimérten mentek néhány lépést tovább, hogy újra megálljanak s ezt minden tizedik lépés után újra kezdjék.

Az Andrássy-uton találkozunk velük szombat délután. Egyszerű, sűrű köpenyben voltak, poros cipőkben, sűrű, kötött lábszárvédővel. Nyakukra durva parasztszövésű, de aranynyal átszőtt kendő volt csavarva, a *peszgir*, amelyet talán emlékezetül hoztak magukkal messze hazájukból.

Már esteledett s a sétálók közül alig egynéhány vette észre, hogy török katonák azok, akik kéz a kézben sétáltak, valami furcsán hangzó nyelven beszéltek és valóságos gyermekes kíváncsisággal bámultak meg mindent.

— Északról jöttünk, efendim, — mondta egyikük, *Szmáil*, aki tanítómaster Kóniában, a boldogemlékü Naszreddin Hodsa szűkebb hazájában — északról, ahol forró a levegő a csaták tüzétől, de hideggé az éjszakák dermesztő lehelletében.

Szmáil alacsony, szélesvállú, barnabőrű legény, harminc-harminckét éves lehet. Sovány arcából élesen ugranak elő arccsontjai. Ajka duz-

zadt, széles, szeme mélyenülő és szénfekete. Azt mondja, hogy ereiben *jarszi* — perzsa — és arab vér is folydogál.

Társa két hosszú, nyurga konstantinápolyi *hammál*, — teherhordó — alacsony homloku, bivalyerős fiatal férfi, akiknek bármelyike félkész-zel emelgeti otthon a nehéz zsákokat és mázsás terheket cipel görnyedő hátán.

— Pestet régóta ismerem — mondta Szmáil — ismerem, Evlia Cselebi sokat irt róla annak idején. — És itt felcsillog a szeme, széles gesztusba lendül a karja és szokatlan gyorsasággal, majdnem hadarva kezd beszélni. Csodálkozik, milyen az élet itt, hogy az emberek mind sietnek az utcán, nem állanak meg egymással beszélni, tereferélni. Itt nincs mindenkinek cigareta a szájában, nincs minden utcasarkon cipőtisztogató gyerek. Nem lehet rahatot, meg rózsamézket kapni, a feketekávé meg olyan, hogy az izét sem érzi az ember. Szmáil el-sírja bánatát. Furcsa — mondja — hogy itt bort, meg rakit isznak az emberek szörbet helyett, nem a homlokukhoz emelik a kezüket, mikor köszönnek és földetlen arcu asszonyokkal mennek karonfogva az utcán.

— *Bu hanumlar!*... Ezek az asszonyok!... — mondja méltatlankodva. — Ilyent még nem láttam Eszmireben sem, pedig ott is voltam és ott is éltek inglizek, amikor még nem volt háboru...

Megkérdezem, hol és merre járt, honnan, hová megy.

— *Bilmem*, efendim, nem tudom uram, ezeknek a „gyaur“ városoknak nevére igazán nem fog a nyelvem. Mondtam, fenn voltunk, most megyünk haza, tizen vagyunk, akiket Isztambulba hívtak.

Kinyitja köpönyegét, most látom, hogy a vasfélhold szallagja van a mellén.

— Ezt hol kaptad? — kérdezem.

Arca elkomorul, nagy, nedves szemeivel rám néz, egyet legyint:

— Hagyjuk. Ott fenn. Mások is kaptak. Inkább azt mond meg, mikor leszünk otthon.

Megmondom neki. Ettől kezdve egy szót sem szól. Némán megyünk négyen egymás mellett. Elbucszom tőlük. Furcsa katonasapkájukhoz, a kabakhoz emelik a kezüket s az ajkukra, meg a szívükre teszik.

— *Allahu iszmarladik* — mondják mindhárman, a két *hammál* is, aki eddig egy szót sem szőtt...
Bodó Pál